

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **M. G.**, zast. JUDr. Jiřinou Jirákovou, advokátkou se sídlem Třebízského 175, Slaný, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2021, čj. 004785/2022/KUSK, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. 8. 2023, čj. 43 A 20/2022-19,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni **se vrací** zaplacený soudní poplatek ve výši 5 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám její zástupkyně.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Obecní živnostenský úřad Městského úřadu Neratovice rozhodnutím z 18. 11. 2021, čj. MěÚN/138817/2021, rozhodl podle § 47 odst. 6 ve spojení s § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), tak, že žalobkyni živnostenské oprávnění k živnosti ohlašovací volné s předmětem podnikání „výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ ohlášením nevzniklo. Žalobkyně totiž na základě rozsudků Krajského soudu v Praze (z 26. 11. 2020, sp. zn. 6 T 53/2020) a Vrchního soudu v Praze (z 12. 5. 2021, sp. zn. 9 To 6/2021), nesplňuje podmínku bezúhonnosti.

[2] Odvolání žalobkyně žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí živnostenského úřadu potvrdil.

[3] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou, kterou Krajský soud v Praze výše označeným rozsudkem zamítl. Předně se neztotožnil s námitkou žalobkyně, že trestný

čin, za nějž byla odsouzena, nemohl souviset s jejím podnikáním, protože v době jeho spáchání nepodnikala. Odkázal v této souvislosti na odbornou literaturu i judikaturu. Není dále ani podstatné, že jí trestní soud uložil trest zákazu výkonu zaměstnání vedoucího pracovníka odpovědného za řízení provozoven sběren. Bezúhonnost je hodnocena výhradně z hlediska pravomocného odsouzení pro trestný čin spáchaný úmyslně a osoba ji ztrácí, jestliže byl trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje. Není tedy rozhodující, jaký trest byl uložen (ani jeho případné trvání). Od určení, že oprávnění k živnosti nevzniklo (dle § 47 odst. 6 živnostenského zákona), je třeba odlišovat překážku podnikání (dle § 8 odst. 5 věta první a druhá téhož zákona). Krajský soud se neztotožnil ani s obecnými námitkami žalobkyně, podle nichž je napadené rozhodnutí vůči ní diskriminující, neproporcionální a znemožňuje jí získávat finanční prostředky.

[4] Podle krajského soudu je v daném případě nesporné, že je splněna formální podmínka aplikace § 6 odst. 2 živnostenského zákona (existence pravomocného rozsudku odsuzujícího za spáchání úmyslného trestného činu). Dospěl pak k závěru, že byla naplněna i podmínka materiální (trestný čin byl spáchán v souvislosti s podnikáním nebo s předmětem podnikání, který žalobkyně ohlašuje). Uvedl, že mohou existovat určité trestné činy, které budou pro svou obecnou povahu souviset s jakoukoliv podnikatelskou činností. Pakliže trestná činnost žalobkyně spočívala v jednání, jehož cílem bylo vzbudit zdání, že výtěžek z trestné činnosti je legálně nabytým příjmem, lze tento typ trestné činnosti v obecné rovině vztáhnout k jakékoli živnosti podle přílohy 4 živnostenského zákona. Podstata závažnosti trestné činnosti žalobkyně má pro svou povahu přesah do jakékoliv podnikatelské činnosti, neboť pro legalizaci výnosů z trestné činnosti není podstatné, z jakého zboží přesně pochází, ale že je činěna za účelem dosažení zisku. Jak krajský soud dodal, s uvedeným závěrem se živnostenský úřad nespokojil a posuzoval i to, zda mezi trestnou činností a provozováním volné živnosti, o něž žalobkyně žádá, existuje dostatečně blízký vztah. Ztotožnil se se správními orgány v tom, že některé činnosti do daného oprávnění spadající mají dostatečně úzký vztah s trestnou činností žalobkyně. Ta by byla na základě ohlášené živnosti oprávněna vykonávat činnosti jako její manžel, na jehož živnostenské podnikání na základě volné živnosti byla vázána její trestná činnost. O jednotlivých činnostech v rámci volné živnosti přitom není možné v řízení dle § 47 odst. 6 živnostenského zákona rozhodovat separátně. Povaha trestné činnosti žalobkyně bezpochyby způsobuje obavu z dotčení základních práv a svobod třetích osob při výkonu konkrétní a probrané činnosti. Žalobou napadené rozhodnutí podle krajského soudu obstálo i v testu proporcionality (ve všech judikaturou vymezených krocích). Soud se neztotožnil ani s námitkou týkající se porušení zásady *ne bis in idem*. Zrušení živnostenského oprávnění (stejně tak určení, že oprávnění k živnosti volné nevzniklo) nelze podle judikatury považovat za sankční opatření. Jde pouze o zákonem obligatorně stanovený důsledek pravomocného odsouzení za úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s podnikáním.

II. Obsah kasační stížnosti

[5] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost. Předeslala, že žaloba byla zamítnuta pouze z formálních důvodů. Věcí samou a jejími okolnostmi se soud ani žalovaný nezabýval, čímž byla zkrácena na svých právech zaručených Listinou základních práv a svobod. Krajský soud žalobu zamítl, přestože správní

pokračování

orgány při rozhodování postupovaly v rozporu se zákony. Všechny orgány, které doposud ve věci rozhodovaly, používají stejnou argumentaci, aniž by vzaly v úvahu rozhodující skutečnosti, které vyplývají ze zákonů, jakož i ze samotného trestního spisu stěžovatelky, který ani nebyl proveden k důkazu, ani nehodnotily další okolnosti.

[6] Dále stěžovatelka uvádí, že z trestních rozsudků vyplývá, že sice byla odsouzena za trestný čin související s podnikáním jejího manžela, ale ten předtím bezúhonně provozoval sběrnou druhotných surovin nejméně 25 let, se všemi o orgány řádně spolupracoval a jednalo se o ojedinělé pochybení, za které byl potrestán. Z výroku i odůvodnění trestních rozsudků též plyne, že trestní soudy uvažovaly s omezením výdělečné činnosti stěžovatelky pouze na zaměstnání jako vedoucího pracovníka odpovědného za řízení provozoven sběren druhotných surovin, a nikoliv na další obory zaměstnání či podnikání.

[7] Stěžovatelka též poukázala na znění relevantních ustanovení živnostenského zákona a zdůraznila, že nespáchala trestný čin v souvislosti s podnikáním; ani nemohla, protože v době jeho spáchání nepodnikala. Předmět podnikání, o který žádala, nemá žádný vztah s její trestnou činností. Stěžovatelka neuvažovala, že by vykonávala stejnou činnost jako její manžel. Nelze pak přehlédnout ani to, že má uloženou povinnost k vydání bezdůvodného obohacení a náhrady škody. K tomu nezbytně potřebuje vykonávat výdělečnou činnost, což je jí však dosavadním přístupem správních orgánů upíráno. Nevydání živnostenského oprávnění stěžovatelka vnímá jako další trest za stejný skutek. Správní orgány nad rámec svých oprávnění spekulují o podobnosti podnikání jejího manžela stěžovatelky se žádostí o živnostenské oprávnění a o úzkém vztahu živnostenského oprávnění a trestnou činností, které se dopustila; tím rozšiřují trest uložený stěžovatelce soudem i na její podnikání.

[8] Žalovaný v reakci na podanou kasační stížnost zaslal soudu spisovou dokumentaci, k samotné kasační stížnosti se však nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud se s ohledem na podobou uplatněné kasační argumentace musel předně zabývat přípustností kasační stížnosti. Dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost není přípustná.

[10] Předně je třeba připomenout požadavek, podle něhož má-li určitá argumentace vůbec představovat kasační námitku, musí být dostatečně konkrétní (rozsudek NSS z 26. 4. 2023, čj. 8 As 163/2021-59 či usnesení NSS z 25. 8. 2023, čj. 8 As 5/2022-44). Z toho důvodu tedy rozhodně nelze za projednatelné kasační námitky považovat obecné formulace stěžovatelky týkající se tvrzené nezákonnosti napadeného rozsudku, resp. rekapitulaci znění Listiny základních práv a svobod a zákonů (soudního řádu správního a živnostenského zákona). Obdobně je pak nutno hodnotit i argumentaci stěžovatelky, podle níž byla žaloba zamítnuta „pouze z formálních důvodů“, resp. nebyly vzaty v úvahu „rozhodující skutečnosti“ či „nehodnoceny okolnosti“ věci. Podobně obecné námitky neumožňují provést Nejvyššímu správnímu soudu přezkum napadeného rozsudku.

[11] Dále je třeba zdůraznit, že kasační stížnost lze podat jen z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Kasační stížnost podaná z jiných důvodů je nepřípustná dle § 104 odst. 4 s. ř. s.

Stěžovatel musí reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou závěry, které krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, nesprávné. Pokud tak neučiní a pouze znovu zopakuje námitky, které uvedl v řízení před krajským soudem, aniž by jakkoliv reflektoval argumentaci krajského soudu, pak za předpokladu, že uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, ze dne 15. 9. 2009, čj. 6 Ads 113/2009-43, nebo ze dne 14. 6. 2016, čj. 1 As 271/2015-36). Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Aby tedy byla přípustná, musí stěžovatel reagovat na rozhodnutí krajského soudu a kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě jeho závěry (viz též usnesení NSS ze dne 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS).

[12] Jinak řečeno, aby byla kasační stížnost přípustná a projednatelná, nemůže spočívat v pouhém zopakování žalobních námitek anebo se nemůže zakládat výhradně na argumentaci, která se zcela míjí s nosnými důvody napadeného rozhodnutí krajského soudu. Tomuto požadavku však stěžovatelka v tomto řízení nedostála. Ostatně i samotná kasační argumentace je formulována primárně jako zpochybnění závěrů správních orgánů, a nikoliv krajského soudu. Odůvodnění kasační stížnosti ve shora reprodukované podobě pak nemůže v dané věci představovat ani přípustné zopakování argumentace, které by mohlo proti závěrům napadeného rozsudku nadále obstát.

[13] Stěžovatelka (alespoň v určité míře konkrétnosti) poukazuje v kasační stížnosti předně na to, že k důkazu nebyl proveden její trestní spis. V tomto ohledu však krajský soud v napadeném rozsudku výslovně a jednoznačně vysvětlil, proč on důkaz trestním spisem neprováděl (viz bod 44 napadeného rozsudku). Na tyto jeho závěry však stěžovatelka nijak nereaguje. S podstatou odůvodnění napadeného rozsudku se pak míjí i zmínka stěžovatelky v kasační stížnosti, podle níž její manžel (dle trestních rozsudků) před odsouzením bezúhonně provozoval sběrnou druhotných surovin 25 let. Tento její argument (který ani není formulován tak, že se snad uvedenou skutečností měl podle jejího názoru krajský soud zabývat) nereflktuje, na základě jakých důvodů krajský soud žalobu stěžovatelky zamítl a čeho se týkaly uplatněné žalobní námitky. Jak plyne z výše provedené rekapitulace odůvodnění napadeného rozsudku, předmětem posouzení ze strany krajského soudu bylo, zda byly v případě stěžovatelky naplněny podmínky dle § 6 odst. 1 písm. b) a § 6 odst. 2 živnostenského zákona.

[14] Jak dále plyne z odůvodnění napadeného rozsudku, krajský soud se již podrobně zabýval tím, že trestní soudy uložily stěžovatelce trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu zaměstnání (jako vedoucího pracovníka odpovědného za řízení provozoven sběren druhotných surovin) a nikoliv výkonu podnikání, stejně jako posouzením argumentace, podle níž stěžovatelka v době spáchání trestného činu nepodnikala. Krajský soud (především v bodě 22 napadeného rozsudku) již stěžovatelce vysvětlil, proč není podstatné, jaký trest zákazu výkonu zaměstnání jí byl uložen, a s odkazy na judikaturu i odbornou literaturu taktéž vyjevil svůj pohled na to, proč není významné, že v době spáchání trestného činu stěžovatelka nepodnikala (viz body 19-21 napadeného rozsudku). Zcela konkrétní závěry krajského soudu ve vztahu k této argumentaci však stěžovatelka v kasační stížnosti nijak

pokračování

nereflektuje. Totéž platí i pro její argumentaci (zopakovanou v kasační stížnosti), podle níž je rozhodnutí živnostenského úřadu dalším trestem pro týž skutek. K této argumentaci se krajský soud vyjádřil (včetně odkazu na existující judikaturu) v bodě 40 napadeného rozsudku. Ani to však stěžovatelka nijak nezohledňuje. Zmiňuje-li pak stěžovatelka (taktéž spíše v obecné rovině), že předmět podnikání, o který si požádala, nemá žádný vztah s danou trestnou činností, přehlíží podstatnou část odůvodnění napadeného rozsudku (zejm. body 31-33), v níž se k této otázce již krajský soud vyjádřil. Na argumentaci potřebou stěžovatelky provozovat výdělečnou činnost, kterou v kasační stížnosti taktéž zdůrazňuje, pak krajský soud reagoval v rámci podrobně provedeného tzv. testu proporcionality (viz zejm. bod 39 napadeného rozsudku). Ani v tomto případě však stěžovatelka na závěry krajského soudu v kasační stížnosti nijak nereaguje.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka z výše uvedených důvodů v kasační stížnosti neuplatnila ani jednu přípustnou kasační námitku, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost jako celek je nepřipustná, a proto ji odmítl [§ 104 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[17] Nejvyšší správní soud rozhodl o vrácení soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč stěžovatelce podle § 10 odst. 3 věty poslední zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Podle tohoto ustanovení soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek, byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut. Soudní poplatek ve výši 5 000 Kč tak bude v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích vrácen k rukám její zástupkyně, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. července 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu